

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Вадима Гетьмана»

НАУКОВИЙ ПАРК

Київського національного економічного університету

ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ЕКОНОМІЦІ

ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА

Збірник матеріалів
II Національної науково-методичної
конференції

17 — 18 жовтня 2019 р.

Рецензенти

Скрипниченко М. І., член-кор. НАН України, д.е.н., професор,
керівник відділу моделювання
та прогнозування економічного розвитку
ДУ «Інститут економіки і прогнозування НАН України».
Черняк О. І., д.е.н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики
Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Організаційний комітет конференції

Голова організаційного оргкомітету:

Лук'яненко Д. Г., д.е.н., професор.

Члени організаційного комітету:

Матвійчук А. В., д.е.н., професор; **Ващасв С. С.**, к.е.н., доцент; **Великоіваненко Г. І.**,
к.ф.-м.н., професор; **Піскунова О. В.**, д.е.н., професор; **Сільченко М. В.**,
к.е.н., доцент; **Білик Т.О.**, к.е.н., доцент; **Кмитюк Т. Л.**, к.е.н.; **Мірошніченко І. В.**, к.е.н.;
Осипова О. І., к.е.н.; **Савіна С. С.**, к.е.н., доцент; **Скіцько В. І.**, к.е.н., доцент; **Да-
ценко Н. В.**; **Пстухова О.А.**; **Рибалко Я. В.**

Ц75 **Цифрова економіка: зб. мат. II Національної наук. -**
метод. конф., 17–18 жовтня 2019 р., м. Київ. — К.: КНЕУ,
2019. — 757 с.
ISBN 978–966–926–312–4

Матеріали II Національної науково-методичної конференції, проведеної на базі Ін-
ституту інформаційних технологій в економіці за участю Наукового парку КНЕУ,
розкривають сутність трансформацій сучасної економіки, швидкого розвитку цифрових
технологій та їх впровадження в секторах промисловості, бізнесі та державному управлінні
для підвищення їх ефективності, конкурентоздатності, забезпечення сталого національного
розвитку, зростання обсягів виробництва високотехнологічної продукції та благополуччя
населення України.

УДК 004.738.5:33

*Рецензенти можуть не поділяти думку автора
Відповідальність за добір і викладення матеріалів
у тезах доповідей несуть автори*

Єлісеєва О. К., Бабак К. О. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ КРЕДИТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ	533
Заболоцький Т. М., Заболоцький М. В., Ярошко С. М. ВЛАСТИВОСТІ В-КОЕФІЦІЄНТА ПОРТФЕЛЯ З НАЙМЕНШОЮ ДИСПЕРСІЄЮ.....	537
Іваненко В. Ф., Іваненко Ф. В. МОДЕЛЮВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА.....	541
Камінський А.Б. ОНЛАЙН КРЕДИТУВАННЯ: ПОБУДОВА СИСТЕМИ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ	544
Катуніна О.С. ПРОГНОЗУВАННЯ СИСТЕМИ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДЕЯКИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН МЕТОДАМИ ДИНАМІЧНОГО ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ	546
Кишакевич Б.Ю., Нахаєва М.М. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИЧИННОСТІ ЗА ГРЕЙНДЖЕРОМ МІЖ ІНВЕСТИЦІЯМИ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ	550
Климкович І.В. АНАЛІЗ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ НА ОСНОВІ ТЕОРІЇ КАТАСТРОФ	553
Ковальчук О. Я. МОДЕЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ЕКОНОМЕТРИЧНИЙ ПІДХІД.....	555
Ковтун О.А., Сергєєва Л.Н., Опаленко А.М., Іванилова О.А. СТРУКТУРНІ ЗРУШЕННЯ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ФАХІВЦЯМИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	559
Лазоренко В.В. ВПЛИВ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗТАШУВАННЯ НА ФІНАНСОВИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВА СФЕРИ ПОСЛУГ	563
Лось В.О., Дробілко В.В. АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЇ ДЕМОГРАФІЧНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ	566
Мажаров Д.В. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРИБУТКОВОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ	568
Меркулова Т.В., Зубова В.В. МАТЧИНГ БАНКІВСЬКИХ ПРОДУКТІВ І КЛІЄНТІВ З ВИКОРИСТАННЯМ АЛГОРИТМУ ГЕЙЛА-ШЕПЛІ	571

Ковтун О.А.

к. держ. упр., доцент

*Черкаський навчальний центр Старопольської вищої школи
в Кельцах*

Сергєєва Л.Н.

д.е.н., професор

*Запорізький державний медичний університет,
м. Запоріжжя*

Опаленко А.М.

к.е.н.

*Черкаський державний технологічний університет,
м. Черкаси*

Іванилова О.А.

к.е.н., доцент

*Університет менеджменту освіти НАПН України,
м. Київ*

СТРУКТУРНІ ЗРУШЕННЯ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ФАХІВЦЯМИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Цифровізація впливає на формування цифрового громадянства, коли використання цифрових технологій здійснюється у повсякденному житті, на розвиток цифрового підприємництва та цифрової творчості (створення цифрового контенту, медіа тощо) [1]. Отже, потреби вітчизняного ринку поступово будуть змінюватися, надаючи перевагу спеціалістам, що володіють цифровими знаннями та компетенціями, оскільки процес цифровізації відбуватиметься практично в кожній галузі національної економіки: агровиробництво, промисловість, фінанси та банківська сфера, торгівля тощо. Тому характер праці також змінюватиметься, як і вимоги до молодих фахівців, що будуть конкурентоспроможними не тільки на вітчизняному, а й на міжнародних ринках праці.

Так, за даними дослідження Оксфордського університету, що проводилось у 2013 році, із 702 майже 300 професій в США у найближчому майбутньому будуть комп'ютеризовані та автоматизовані [2].

Таким чином, роль освіти у процесі цифровізації суспільства та економіки потребує дослідити проблематику структурних зрушень в системі вищої освіти в умовах переходу до цифрової економіки і майбутніх потреб вітчизняного ринку праці.

Враховуючи дослідження авторів в праці [3], а також сучасний стан та тенденції щодо розвитку цифрової економіки, пропонується досліджувати систему підготовки фахівців ступеня вищої освіти бакалавр за п'ятисекторною моделлю. Запропонована модель для дослідження системи вищої освіти України за п'ятисекторною моделлю, яка відповідає структурі ВВП у пост-індустріальній економіці набуває вигляду:

$$S_{EDUC} = |0,24 - S_{4,1}| + |0,14 - (S_{4,2} + S_{4,3})| + |0,15 - (S_{5,1} + S_{5,2} + S_{5,3} + S_{5,4})| + |0,09 - (S_{5,5} + S_{5,6} + S_{5,7} + S_{5,8})| + |0,15 - S_2| + |0,09 - S_3| + |0,09 - S_{1,1}| + |0,05 - S_{1,2}|, \quad (1)$$

де S_{EDUC} – значення інтегрального показника ($0 < S_{EDUC} < 1$); S_1 – сектор, що пов'язаний із виробництвом сировини для інших галузей; S_2 – сектор галузей, що перетворюють сировину на готовий до споживання продукт (товар); S_3 – частина сектору послуг, що не пов'язаний із продукуванням та використанням інтелектуального капіталу; S_4 – частина сектору послуг, що потребує забезпечення висококваліфікованими спеціалістами, здатними виробляти інтелектуальний продукт високої якості; S_5 – сектор, що забезпечує діяльність з виробництва, обробки та розповсюдження знань.

З 2015 року в системі вищої освіти відбулись суттєві зміни, так відповідно до Наказу МОНУ «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 було затверджено таблицю відповідності переліку напрямів, спеціальностей, за якими здійснювалася підготовка фахівців у закладах вищої освіти. Затверджена таблиця відповідності переліку напрямів, спеціальностей, за якими здійснювалася підготовка фахівців у закладах вищої освіти привела до перерозподілу галузей наук, від-

несення до інших секторів S_1 - S_5 , укрупнення деяких перспективних спеціальностей та, водночас, виокремлення нових.

За запропонованою вище методикою оцінювання структурних зрушень у секторальній структурі вищої освіти України [1] здійснено розрахунки інтегрального показника відхилень від гармонійної структури за 2010/2011-2018/2019 навчальні роки по Україні. Варто зауважити, що чим ближчим є значення інтегрального показника S_{EDUC} до нуля, тим менші структурні зрушення, а значення питомої ваги кожного сектору S_1 - S_5 повинно відповідати правилам гармонійності:

$$S_1 = 0,14; S_2 = 0,15; S_3 = 0,09; S_4 = 0,38; S_5 = 0,24.$$

При оцінюванні структурних зрушень в секторальній структурі вищої освіти України 2010/2011-2018/2019 навчальні роки виявлено відхилення та тенденцію невідповідності існуючої структури підготовки фахівців ідеальним значенням. На рис. 1 візуально представлено розраховані авторами відхилення значень від ідеальних (згідно теорії «золотого перерізу»).

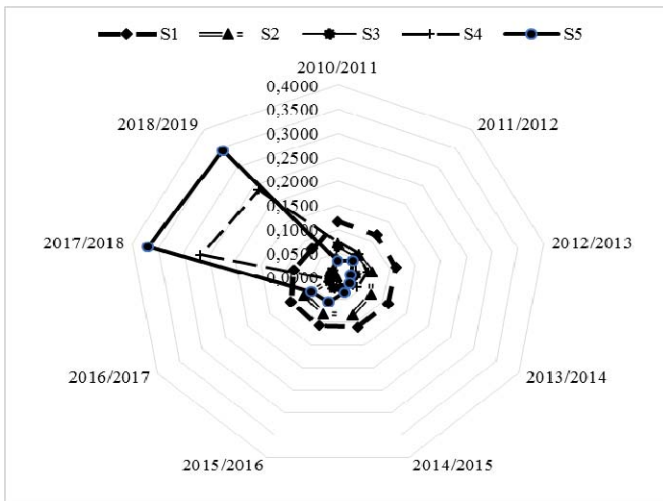

Рис 1. Відхлення секторів S_1 - S_5 за 2010/2011-2018/2019 навчальні роки

Джерело: розраховано авторами самостійно з використанням статистичних даних [4-5]

Максимальну невідповідність існуючої структури системи вищої освіти України ідеальним значенням демонструють сектори S₄ та S₅ в 2017/2018, 2018/2019 н.р., що пов'язані із підготовкою спеціалістів із інформаційних технологій, електроніки та комунікацій, а також інженерії, державного управління, охорони здоров'я, підприємництва, національної безпеки тощо.

Таким чином, проведені розрахунки дозволяють зробити висновки, що протягом останніх дев'яти років спостерігається тенденція щодо підготовки недостатньої кількості висококваліфікованих фахівців, що забезпечують формування інтелектуального потенціалу як основи інноваційних перетворень в цифровій економіці.

Список використаних джерел

1. Краус Н.М. Цифрові компетенції у сфері вищої освіти: задум, реалізація, результат / Н.М. Краус, К.М. Краус, Л.М. Болдирева // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво, 2019. – № 1(106). – С. 4-9.
2. Дудник О. Працевлаштування випускників ЗВО в контексті переходу до цифрової економіки / О. Дудник, О. Смігунова // Мат-ли першої міжн. науково-практ. конф. «Цифрова економіка: тренди та перспективи», Тернопільський нац. економ. ун-т, жовтень 2018. – С. 69-71.
3. Assessment of the structural changes of the national economy of Ukraine based on the consistency / Oksana Kovtun, Alla Opalenko and Oksana Ivanylova // SHS Web Conf., 65 (2019) 04002. DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/20196504002>.
4. Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2010/2017 навчальних років // Статистичний бюлетень. – Державний комітет статистики України, Київ, 2011-2017 рр. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.
5. Вища освіта в Україні у 2017-2018 роках. Статистичний збірник за ред. О.О. Кармазіна, Київ, 2018-2019. URL: <http://ukrstat.gov.ua>.